

Ecologisch onderzoek vleermuizen, huismus en gierzwaluw

School met de Bijbel te Noordeloos

Rapportnummer: 20180387/rap02
Status rapport: versie 1
Datum rapport: 8 oktober 2018

Auteur: B. (Bastiaan) van de Wetering
Projectleider: P.I. (Pim) Godschalk
Kwaliteitscontrole: P.I. (Pim) Godschalk

Opdrachtgever: ADCIM B.V.
T.a.v. de heer P. van der Leer
Rembrandtlaan 650
3362 AW Sliedrecht

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Doel	1
1.3 Leeswijzer	1
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	2
2.1 Beschrijving huidige situatie	2
2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie	2
3 METHODE.....	3
3.1 Leefwijze vleermuizen.....	3
3.2 Leefwijze huismus.....	3
3.3 Leefwijze gierzwaluw	3
3.4 Methode veldbezoeken.....	3
4 RESULTATEN VELDBEZOeken.....	6
4.1 Inleiding.....	6
4.2 Resultaten per veldbezoek	6
4.3 Effectanalyse	8
4.3.1 Vleermuizen	8
4.3.2 Gierzwaluw.....	8
4.3.3 Huismus	8
4.4 Conclusies en vervolg.....	9

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

ADCIM B.V. begeleidt bij het voornemen van de sloop van de school met de Bijbel in Noordeloos. Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de vigerende natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd. Uit de quickscan welke ATKB heeft uitgevoerd blijkt dat de werkzaamheden mogelijk effecten hebben op verblijfplaatsen van vleermuizen, huismus en gierzwaluw en dat een nader onderzoek benodigd is (zie ATKB rapport kenmerk 20180387/rap01, versie 1, d.d. 11 april 2018).

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn en zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming (Wnb). Vleermuizen maken onder andere gebruik van gebouwen als verblijfplaats en bomenrijen als vlieg- en foerageerroute. De verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw worden eveneens door de Wnb beschermd. Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verbodsbepalingen uit de Wnb overtreden worden.

1.2 Doel

De doelstelling voor het nader onderzoek is geformuleerd in onderstaande onderzoeksvragen:

- Welke soorten vleermuizen maken gebruik van het plangebied?
- Welke functie heeft het plangebied voor de aangetroffen soorten vleermuizen (foerageergebied, zomer, winter of paarverblijf of vliegroute) en voor huismus/gierzwaluw?
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de populaties die bij de ingreep betrokken zijn?
- Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde soorten, die gebruik maken van het plangebied?
- Welke maatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken?
- Welke maatregelen zijn benodigd om aan de zorgplicht te voldoen?
- Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk twee is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de in de toekomst uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. Hoofdstuk 3 gaat in op de methode van het vleermuisonderzoek en in hoofdstuk 4 worden de resultaten besproken, wordt geconcludeerd of er wel of geen essentieel leefgebied aanwezig is en worden maatregelen voorgesteld voor een zorgvuldige werkwijze.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Beschrijving huidige situatie

Het plangebied bestaat uit twee gebouwen. G1 in figuur 2-1 duidt de school aan binnen het plangebied, deze bestaat uit meerdere tegen elkaar gelegen compartimenten. In de school zijn onder de dakrand open stootvoegen aanwezig, verder zijn er dakpannen waar vogelwerende maatregelen onder zijn aangebracht en over de schoorsteen van het schoolgebouw is gaas aangebracht.

Het bijgebouw (G2 figuur 2-1) aan de noordoostzijde van het plangebied is een gebouw met dakpannen waar ruimtes onder aanwezig zijn, verder zijn er in de muur open stootvoegen aanwezig en de schoorsteen is niet afgedekt met gaas.

Rondom de school is verharding aanwezig en er is een tuin aangelegd, hierin zijn enkele dichte struiken, laag groeiende planten en kleine ophopingen van tuinafval aanwezig. Aan de oostkant van het plangebied is een klein grasveld aanwezig.

De omgeving van het plangebied bestaat uit een woonwijk, met veel oude huizen en boerderijen. Het plangebied wordt verlicht door de omliggende straatverlichting. Binnen het plangebied zijn geen bomen met grote en/of oude nesten en watergangen aanwezig. Zie figuur 2-2 voor impressies van het plangebied.

Figuur 2-1. Ligging plangebied. G1 is de school, G2 is een bijgebouw binnen het plangebied.

2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie

De gebouwen binnen het plangebied worden op een nader te bepalen tijdstip gesloopt, waarna het terrein bouwrijp gemaakt wordt voor de ontwikkeling van een aantal nieuwe woningen. Hierna worden er ca. 8 of 9 woningen op het terrein gebouwd. De inrichting van de toekomstige situatie is nog in ontwerp.

3 METHODE

3.1 Leefwijze vleermuizen

Vleermuizen maken in de loop van de seizoenen gebruik van een netwerk van verschillende verblijfplaatsen. Vanuit hun verblijfplaats vliegen vleermuizen naar hun foerageergebied via vliegroutes waarbij ze gebruik maken van lijnvormige elementen, zoals aaneengesloten bomenrijen en watergangen. Vleermuizen maken gebruik van gebouwen als verblijfplaats en er zijn ook boombewonende vleermuizen. Elke vleermuissoort heeft zijn specifieke eisen (zie voor meer informatie over vleermuizen www.vleermuis.net en de soortenstandaards).

Vleermuizen zijn insectenetende zoogdieren en vinden hun voedsel op diverse locaties, zoals sloten, kanalen, plassen, bossen, bosranden, parken, bomenrijen, stadstuinen, weilanden en akkers. Iedere vleermuissoort heeft zijn eigen jachttechniek om insecten te vangen. Watervleermuizen foerageren bijvoorbeeld voornamelijk vlak boven het wateroppervlak, maar worden ook wel foeragerend langs bomen waargenomen. Dwergvleermuizen, rosse vleermuizen en laatvliegers vangen vooral prooien in de lucht.

Vliegroutes zijn routes tussen de verblijfplaatsen en de voedselgebieden. Als een vliegroute onderbroken wordt door lichtverstoreng of andere barrières, is een verblijfplaats vaak moeilijker of niet meer bereikbaar omdat de vleermuizen zich niet meer kunnen oriënteren.

Vleermuizen hebben een sterke binding met de verblijfplaatsen omdat ze meestal ieder jaar opnieuw gebruikt worden. Tijdens de kraamtijd verzamelen de vrouwtjes zich in kraamkolonies. Tijdens de paarperiode in de periode augustus-september proberen de mannetjes de vrouwtjes naar hun paarverblijf te lokken met zogenaamde paarroepjes. Tijdens de overwintering gaan de vleermuizen in winterslaap en pas in het voorjaar begint de kraamtijd waarna de jongen in de periode mei-juni geboren worden.

Het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor kleine, gebouwbewonende soorten zoals de gewone en ruige dwergvleermuis. Op enkele plekken zijn grotere kieren gevonden. Voor de grotere laatvlieger is het gebouw daarom geschikt en is aanwezigheid op voorhand uit te sluiten, hierom is een extra avondronde voor deze soort uitgevoerd.

3.2 Leefwijze huismus

De huismus maakt gebruik van oudere woningen en/of gebouwen waar dakpannen op aangebracht zijn. De ruimtes onder de dakpannen worden benut als nestplaats. Het groen en vaak de tuinen in de omgeving bieden een foerageer- en schuilplaats aan de huismus. Het plangebied bevat de bovenstaande elementen, zodoende wordt een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van huismus binnen het plangebied.

3.3 Leefwijze gierzwaluw

De gierzwaluw is een zomergast welke gebruik maakt van brede kieren tussen dakpannen, dakgoten en de nok van het dak, op deze plaatsen maakt de gierzwaluw zijn nest. Dit nest wordt ieder jaar opnieuw gebruikt. De nestplaats van de gierzwaluw is daarom jaarrond beschermd.

3.4 Methode veldbezoeken

Vleermuizen

Tijdens het vleermuisonderzoek is onderzocht welke soorten en aantallen vleermuizen in het gebied voorkomen, en welke functie(s) het plangebied heeft voor vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes). Dit is essentieel om uitspraken te doen over de effecten op populaties van de beschermde soorten en de eventueel te nemen maatregelen. Ook geeft het duidelijkheid op de vraag of het indienen van een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is.

Tijdens het huismusonderzoek is bekeken of de groenstructuren binnen het plangebied een primaire functie hebben en is gekeken waar de huismussenpopulatie zich exact bevindt binnen het plangebied. Het gierzwaluwonderzoek is in de avonden uitgevoerd waarbij er gekeken is naar de invliegende exemplaren en/of nestindicerend gedrag.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd aan de hand van het landelijk vastgestelde protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017). Dit is een door het bevoegd gezag en het Netwerk Groene Bureaus (NGB) goedgekeurde methodiek. ATKB is als lid aangesloten bij het NGB. Het vleermuisprotocol geeft aan dat meerdere onderzoeksronden nodig zijn om de verschillende functies van het gebied voor vleermuizen in kaart te brengen. De bezoeken moeten worden uitgevoerd in de vleermuisactieve periode tussen half mei en eind september.

Met behulp van een batdetector van het type Pettersson D240x of gelijkwaardig en zichtwaarnemingen kunnen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen worden vastgesteld. Een batdetector zet de voor mensen onhoorbare geluiden van vleermuizen om in hoorbare geluiden. Aan de hand van frequentie en ritme van de geluiden is het mogelijk om de vleermuissoorten te onderscheiden. Deze onderzoeken vinden plaats in de avondperiode. Gekoppeld aan de batdetector zijn met behulp van een opnameapparaat (Edirol R-09HR) opnames gemaakt van in het veld moeilijk te determineren soorten. Vleermuisgeluiden van de groep *Myotis* zijn meestal lastiger in het veld te herkennen. Deze geluiden worden achteraf op kantoor met behulp van het programma Batsound geanalyseerd en soorten worden hierbij op naam gebracht. Voor het betreffende project is deze aanvullende methode niet van toepassing. Voor het project zijn 5 onderzoeksronden uitgevoerd voor vleermuizen met 1 persoon in de periode 15 mei tot eind september. De veldrondes zijn weergegeven in tabel 3-1.

Met de veldbezoeken op 31 mei, 27 juni en 20 juli is voldaan aan de onderzoeksinspanning voor kraam- en zomerverblijfplaatsen van laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Het bezoek op 20 juli valt in de suboptimale periode voor kraamverblijven van gewone dwergvleermuis. Binnen het jaarrond onderzoek kan echter 1 van de 4 bezoeken binnen de suboptimale periode plaatsvinden. Aangezien het paaronderzoek verder optimaal is uitgevoerd, is zodoende voldoende onderzoeksinspanning verricht en zijn de resultaten betrouwbaar. Er zijn bovendien twee avondrondes uitgevoerd, zodat de onderzoeksinspanning voor gewone dwergvleermuis 1 bezoek hoger is dan vereist.

Huismus

Tijdens het eerste bezoek aan het plangebied (quickscan) zijn de aanwezige mussen in kaart gebracht en geldt zodoende als het eerste bezoek. Er is een aanvullend bezoek voor de huismussen uitgevoerd dit is bij één aanvullend bezoek gebleven aangezien het van tevoren duidelijk was, wat de functie van het plangebied met betrekking tot de huismus was, is afgeweken van het protocol en is één aanvullend bezoek uitgevoerd. Dit is 1 dag na de officiële periode van 1 april tot 15 mei uitgevoerd. Er zijn 8 huismusterritoria vastgesteld. Daarmee is voldoende zeker dat het onderzoek volledig is, de afwijking van 1 velddag ten opzichte van het protocol doet daar niet aan af.

Gierzwaluw

Het onderzoek heeft tot doel om de functie van de bebouwing voor gierzwaluw inzichtelijk te maken. Het onderzoek naar de gierzwaluw is uitgevoerd in 3 onderzoeksrondes in de periode tussen 1 juni en 15 juli, waarbij onder geschikte omstandigheden is geïnventariseerd in de laatste 2 uur voor zonsondergang. Tijdens het onderzoek is specifiek gelet op waarnemingen van de gierzwaluw in het plangebied (laagvliegende dieren), nestindicerende waarnemingen, zoals invliegende ouderdieren, aanvlieggedrag ('bouncen') en het geluid van bedelende jongen. De inventarisatie van de gierzwaluw is uitgevoerd volgens de richtlijnen uit het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, versie 1.0, juli 2017).

De minimale richtdatum uit het gierzwaluwprotocol voor het eerste veldbezoek is 1 juni, maar door de start van het broedseizoen en vroege aankomst van gierzwaluwen (gemiddeld een week eerder dan normaal) is besloten om op 31 mei het veldbezoek al uit te voeren. Dit bezoek kon tevens gecombineerd worden met het vleermuisbezoek. Er is bovendien voldaan aan de eis van minimaal 10 dagen tussen de bezoeken. De onderzoeksinspanning voor gierzwaluw is voldoende en de resultaten betrouwbaar.

In tabel 3-1 (zie volgende pagina) zijn de onderzoeksronden weergegeven.

Tabel 3-1. Algemene gegevens van de uitgevoerde onderzoeksronden.

Datum	Zon op/onder	Tijd Van-tot	Temp. (° C)	Wind (Bft)	Weer en bewolking	Onderzoek gericht op
4 april	n.v.t.	09:00-11:00	13	n.v.t.	droog	Huismus (quickscan)
16 mei 2018	n.v.t.	12:00-14:00	20	n.v.t.	droog	Huismus
31 mei 2018	21:52	20:00-22:00	23	1	droog, 2/8 bewolkt	Gierzwaluw
		21:30-23:30	21			Vleermuizen: Kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied
27 juni 2018	22:15	20:15-22:15	23	2	Droog, 1/8 bewolkt	Gierzwaluw
		22:00-00:00	20			Vleermuizen: Kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied
12 juli 2018	21:58	20:15-22:15	18	2	droog, 2/8 bewolkt	Gierzwaluw
20 juli 2018	05:40	03:45-0545	15	1-2	droog, 3/8 bewolkt	Vleermuizen: Kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied
28 augustus 2018	20:37	22:00-00:00	15	1	droog, helder	Vleermuizen: Paarverblijven, vliegroutes, foerageergebied
27 september 2018	19:22	21:30-23:30	12-10	2	droog, helder	Vleermuizen: Paarverblijven, vliegroutes, foerageergebied

4 RESULTATEN VELDBEZOeken

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het uitgevoerde onderzoek besproken waarbij wordt ingegaan op de functies van het gebied voor vleermuizen en jaarrond beschermde vogels.

Binnen het plangebied zijn de volgende vleermuissoorten waargenomen:

- Gewone dwergvleermuis (GD)
- Laatvlieger (LV)
- Rosse vleermuis (RV)

Het gaat hier om zowel gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) en boombewonend (rosse vleermuis). De verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden zijn essentiële onderdelen van het leefgebied. In onderstaande tekst is daarom een onderscheid in deze drie onderdelen aangebracht.

4.2 Resultaten per veldbezoek

Huismus 1 en 2

16 mei 2018, overdag.

Uit het aanvullend veldbezoek is gebleken dat binnen en buiten het plangebied meerdere elementen van belang zijn.

Tijdens het veldbezoek is gebleken dat alleen het bijgebouw (G2) door de huismussen gebruikt wordt als zangpost en broedplaats. Op de garage zijn 8 zingende mannetjes, 2 vrouwtjes met nestmateriaal en een paring waargenomen. Het schoolgebouw speelt geen rol in de functionele leefomgeving van de huismussen. Dit is ook logisch omdat bij de quickscan is aangetoond dat bij de school vogelwerende maatregelen zijn getroffen en bij het bijgebouw niet.

De achtertuinen van woningen grenzend aan de Singel zijn een belangrijke foerageer- en rustplaats voor huismussen. De fruitbomen en andere struiken aan de oostkant buiten het plangebied worden frequent door de huismussen gebruikt. De dichte struiken aan de zuidkant van de school werden af en toe gebruikt door de huismussen en zijn niet essentieel voor de huismus. In figuur 4-1 zijn de bovengenoemde elementen weergegeven op een kaart.

Gierzwaluw 1

Tijdens het veldbezoek zijn geen invliegende gierzwaluwen in de gebouwen binnen het plangebied waargenomen. Wel zijn er totaal 25-30 gierzwaluwen in de omgeving van het plangebied waargenomen, hoog vliegend boven het dorp Noordeloos.

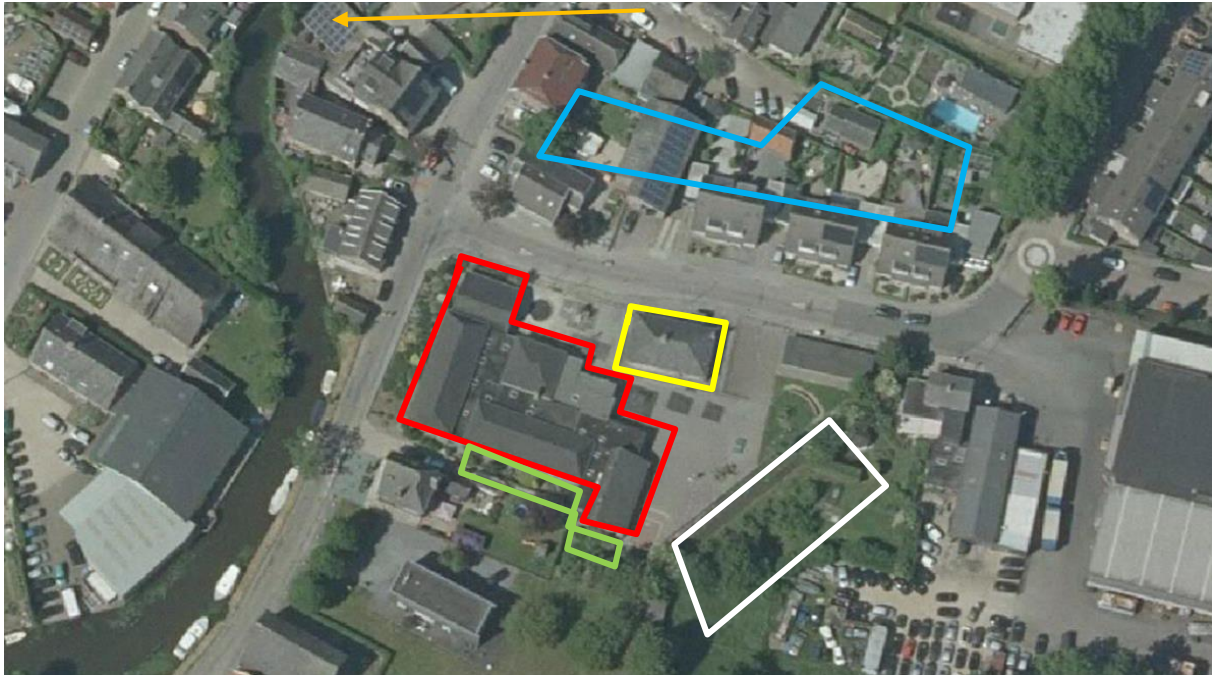
Kraam- en zomerverblijven 1

31 mei 2018, avond.

Tijdens het veldbezoek zijn geen uitvliegende vleermuizen uit de gebouwen waargenomen. Er is tijdens het veldbezoek wel aan de zuidzijde van het bijgebouw kort een zwermende gewone dwergvleermuis waargenomen, deze is echter niet ingevlogen.

De groenstructuren aan de achterzijde van de school worden nauwelijks/niet gebruikt als foerageerlocatie. De bomen en struiken in de aangrenzende tuin, aan de oostzijde buiten het plangebied werden constant gebruikt door de gewone dwergvleermuis.

Verder zijn er aan de noordzijde van het plangebied kort enkele laatvliegers waargenomen die waarschijnlijk op weg waren van de verblijfplaats naar een foerageergebied.

Figuur 4-1: Het schoolgebouw rood omlijnd, het bijgebouw geel omlijnd, de dichte struiken binnen het plangebied lichtgroen omlijnd, de tuinen lichtblauw omlijnd en de struiken aan de oostkant buiten het plangebied wit omlijnd. De oranje pijl geeft de vliegroute van de langsvliegende laatvliegers op 31 mei weer. (bron ondergrond: pdokviewer.pdok.nl)

Gierzwaluw 2

27 juni 2018, avond

Tijdens het veldbezoek zijn geen invliegende gierzwaluwen in de gebouwen binnen het plangebied waargenomen. Wel zijn er totaal ca. 30 gierzwaluwen in de omgeving van het plangebied waargenomen.

Kraam- en zomerverblijven 2

27 juni 2018, avond

Tijdens het veldbezoek zijn geen uitvliegende vleermuizen uit de gebouwen binnen het plangebied waargenomen. Wel is er tijdens het bezoek een constant foeragerende gewone dwergvleermuis aanwezig geweest rondom de groenstructuren aan de oostzijde buiten het plangebied. Deze vloog af en toe bij het bijgebouw, maar er is geen gedrag waargenomen dat wijst op een verblijfplaats. Tevens is tijdens het veldbezoek een overvliegende rosse vleermuis waargenomen. Deze heeft geen binding met het plangebied.

Gierzwaluw 3

12 juli 2018, avond

Tijdens het veldbezoek zijn geen invliegende gierzwaluwen in de gebouwen binnen het plangebied waargenomen. Wel zijn er totaal ca. 30 gierzwaluwen in de omgeving van het plangebied waargenomen.

Kraam- en zomerverblijven 3

20 juli 2018, ochtend

Tijdens het veldbezoek zijn geen invliegende vleermuizen in de gebouwen binnen het plangebied waargenomen. Er zijn diverse foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen, maar telkens maar korte tijd aanwezig. Eenmaal is een rosse vleermuis gehoord, deze vloog over het plangebied.

Paarperiode 1

28 augustus 2018, avond

Er zijn geen paarroepende vleermuizen langdurig dichtbij het gebouw gehoord. De paarroepende gewone dwergvleermuis vloog op afstand van het gebouw afwisselend aan de noordzijde en oostzijde. Op basis van dit veldbezoek lijkt het plangebied dan ook geen onderdeel uit te maken van het territorium van een mannetje gewone dwergvleermuis. Het laatste bezoek moet hierover uitsluitend geven.

Paarperiode 2

27 september, avond

Aan de noordzijde van het plangebied was een constant paarroepende gewone dwergvleermuis aanwezig, deze leek vooral interesse te hebben in de gebouwen buiten het plangebied en voornamelijk in de twee loodsen aan de Singel. Een andere gewone dwergvleermuis foerageerde aan de oostzijde van het plangebied.

4.3 Effectanalyse

4.3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In de school is met zekerheid geen verblijfplaats aanwezig. Er is nooit een in- of uitvliegende vleermuis waargenomen en ook geen gedrag dat kan duiden op een verblijfplaats. In het bijgebouw is geen verblijfplaats van een vleermuis aanwezig. Er zijn ook maar weinig geschikte plekken omdat er weinig open stootvoegen zijn en de betimmering van de daklijst op de meeste plekken in goede staat is en nauw aansluit op het gebouw. Op een enkele plek zijn er beschadigingen. Bij één veldbezoek is kort gedrag waargenomen wat kan duiden op een verblijfplaats, maar dit is bij de andere veldbezoeken niet bevestigd/nogmaals waargenomen. Daarom concluderen wij dat er geen verblijfplaats aanwezig is.

De voorgenomen werkzaamheden hebben zodoende geen negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen, er worden geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

Vliegroutes

Het plangebied vormt geen onderdeel van een vliegroute, er zijn ook geen duidelijk lijnvormige elementen aanwezig. Negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen treden niet op.

Verbodsbepalingen uit de Wnb worden niet overtreden.

Foerageergebied

Het plangebied is geschikt als foerageergebied maar vormt geen essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen. Ten oosten is een groen gebied aanwezig dat meer en intensiever gebruikt wordt, en ook verder in de omgeving zijn diverse alternatieven aanwezig. Negatieve effecten op foerageergebied treden niet op. Verbodsbepalingen uit de Wnb worden niet overtreden.

4.3.2 Gierzwaluw

De gierzwaluw broedt veel in naastgelegen gebouwen, dit bleek ook uit de grote groep aanwezige gierzwaluwen welke boven het plangebied waargenomen zijn tijdens het aanvullend onderzoek. Uit het onderzoek is gebleken dat de twee gebouwen binnen het plangebied geen nesten van gierzwaluwen bevatten. Zodoende treden er geen negatieve effecten op ten aanzien van de gierzwaluw. Verbodsbepalingen uit de Wnb worden niet overtreden.

4.3.3 Huismus

Verblijfplaatsen

Binnen het plangebied zijn in de garage (G2 in figuur 2-1 en figuur 4-2) zijn 8 nesten van de huismus aanwezig. Deze nesten worden door de Wnb beschermd. Wanneer het gebouw gesloopt wordt, worden de jaarrond beschermde nesten vernietigd. In dat geval wordt artikel 3.1 overtreden.

Foerageergebied

Binnen het plangebied is geen essentieel foerageergebied aanwezig. De groenstructuren aan de oostzijde en de tuinen aan de noordzijde worden zeer frequent gebruikt maar vallen buiten het plangebied. Bij het verwijderen van de groenstructuren binnen het plangebied treden geen negatieve effecten op foerageergebied van de huismus op. Overige onderdelen van het leefgebied van de huismus, zoals stofbaden, komen niet voor in het plangebied. Verbodsbepalingen uit de Wnb worden niet overtreden.

4.4 Conclusies en vervolg

In het plangebied zijn 8 nesten van de huismus aanwezig. De nesten kunnen niet behouden worden. Omdat bij sloop van het gebied de Wnb wordt overtreden, is het noodzakelijk ontheffing aan te vragen. Er zal vervangende nestgelegenheid geboden moeten worden (zowel tijdelijk als permanent) en het slopen dient buiten het broedseizoen te gebeuren en na ontheffingverlening.

Voor de aanvraag dient een activiteitenplan te worden opgesteld waarin alle mitigerende maatregelen worden benoemd. Tevens wordt hierin opgenomen welk wettelijk belang van toepassing is en welke alternatieven voor het plan zijn overwogen. De ontheffingsaanvraag wordt gedaan bij het bevoegd gezag, de provincie Zuid-Holland, die dit heeft uitbesteed aan de Omgevingsdienst Haaglanden.

Het plangebied bevat geen jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen en heeft geen functies voor vleermuizen, op algemeen (niet beschermd) foerageergebied na.

Het is voor deze soorten niet nodig om voor de werkzaamheden nog voorzorgsmaatregelen te treffen anders dan in de quickscan benoemd. Door het nader onderzoek is de afwezigheid van vleermuizen en gierzwaluw voldoende aangetoond, zodat effecten met zekerheid kunnen worden uitgesloten.

Om zorgvuldig te werken ten aanzien van bijv. de egel dient struikgewas en bosschages voorzichtig verwijderd te worden (met name in de winter), waarbij goed wordt opgelet of zich nog egels bevinden op het terrein.

Figuur 4-2: Foto toont het bijgebouw waarin de nesten van de huismussen aanwezig zijn.

ATKB - van meetwerk tot maatwerk voor uw milieuvraagstuk

ATKB is een adviesbureau voor bodem, water en ecologie

Praktisch, deskundig en nuchter. Dat is de kracht waarmee wij, als onafhankelijk adviesbureau, overheden en bedrijfsleven helpen bij het oplossen van complexe milieuvraagstukken. Dat we daarbij geregeld met onze voeten in de klei staan maakt ons deskundige aanpakkers, die u begeleiden in het uitvoeren van projecten en het ondersteunen van processen. Met oog en respect voor onze leefomgeving. Met heldere adviezen van hoge kwaliteit en een duurzaam karakter. Zodat u ook morgen iets aan onze adviezen van vandaag heeft. Wij werken in heel Nederland, en daarbuiten. Op de achterzijde van deze flyer vindt u een overzicht van de werkzaamheden die wij graag voor u uitvoeren.

ATKB beschikt over een Veiligheids- en Kwaliteitsmanagementsysteem en is gecertificeerd volgens NEN-EN-ISO9001:2015 en VCA^{**}. Daarnaast beschikken we over diverse kwaliteitscertificaten (zie website) en hebben we een vergunning in het kader van de Wet op de Dierproeven. ATKB houdt zich aan een eigen beleidsplan ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Om onze CO₂-uitstoot in kaart te brengen en te reduceren zijn we gecertificeerd volgens de CO₂-prestatieladder.

- Verkennend en nader bodemonderzoek
- Partijkeuringen grond, baggerspecie en niet vormgegeven bouwstof
- Opstellen saneringsplannen en bestekken conventionele, in-situ landbodemsaneringen
- Begeleiding en evaluatie van conventionele en in-situ landbodemsanering
- (3D)-grondradaronderzoek
- Arbitrage en juridisch advies bodemzaken
- Civieltechnisch onderzoek naar asfalt, zand en klei
- Coördinatie archeologisch onderzoek

- Soortgericht onderzoek (o.a. vleermuizen, amfibieën, kleine marterachtigen)
- Toetsingen aan natuurwetgeving
- Ecologisch werkprotocol en begeleiding
- Vegetatiekarteringen
- Hydrobiologisch onderzoek
- Waterplantenonderzoek en Ecoscans
- Visstandbemonstering
- Vismigratieonderzoek (vistelemetrie, pit-tag)
- Actief Biologisch Beheer
- Visserijmanagement
- Visbeheerplannen
- Schouw en kwaliteitsbeoordeling nieuwe natuur
- SNL-monitoring en gebiedsanalyses

- Monitoring grondwater/oppervlaktewater (meetstrategie, inrichting/beheer meetnet, kwaliteit & kwantiteit)
- Waterbodemonderzoek (NEN 5717, NEN 5720)
- Kwantitatief waterbodemonderzoek
- Voorbereiding en begeleiding van baggerwerken, inclusief waterbodemsaneringen
- Baggerplan en werkplan
- Bemalingsadvies
- Ondersteuning en advies bij (stedelijk) waterbeheer
- Ondersteuning en advies bij wettelijke procedures, inclusief vergunningen en meldingen

- Asbestinventarisatie gebouwen en objecten
- Risicobeoordeling asbest in gebouwen NEN2991
- Opstellen en onderhouden asbestbeheersplan
- Begeleiding, directievoering, saneringsonderzoek bij asbestverwijdering
- Bewijsmateriaal duurzaamheids certificering onder BREEAM-NL (diverse milieukundige credits onder Nieuwbouw en renovatie, In Use, Gebiedsontwikkeling en Sloop)
- Beleidsondersteuning
- Beleidsstudies, beheerplannen en adviezen
- Second opinions
- Monitoring en nazorg
- Directievoering & toezicht
- Uitvoeringsbegeleiding
- Coördinatie
- Detachering

Hoe doen we dat?

Dit doen wij door de inzet van een projectteam, dat met zorg wordt samengesteld voor uw opdracht. Zodat onze kennis optimaal voor u wordt ingezet. Het projectteam weet daarbij onze moderne vloot en meetapparatuur doelmatig in te zetten. Hiertoe behoren onder andere de (3D-) grondradar, drone, warmtebeeldcamera en daarnaast nauwkeurige plaatsbepalingsapparatuur ((d)GPS/GNNS), waterniveaumeters, elektrovisapparatuur, visnetten, fuiken en verschillende vaartuigen en de machinale boorstellingen Geoprobe en Vibrocore. Al deze apparatuur heeft ATKB in eigen beheer. Detachering van onze specialisten bij uw organisatie is bespreekbaar.